

къ тѣлді воіері дін Валахія ла пѣтъ, фѣкндѣсь о церемоніе
фоарте маре ши де днѣшнат, къ саѣ пріиміт Домніи къ тѣлтъ
чпсте зѣл пре алтѣл дн хотаръле дъріи ачещіеа ла Теквчи,
ши с'аѣ веселіт маі тѣлте зиле дін презвѣ къ тоатъ къртеа. Апоі
черѣнд Поарта Ототанъ споріеа вірѣлзі къ о сѣтъ де вані
маі днѣшнпѣтоаре де кѣт леѣзита даге пре тот алѣл, пре-
към ера, ши не пріимнд ачеста асеміеа повоаръ а сѣ фаче не
царъ фѣръ де кѣвѣнт, стѣрпнѣ дін партеа Тѣрчіеі, саѣ леш-
дат де стѣпнпіеа Молдовеі дзпре 6 ані а Домніеі ши аѣ
трекѣт ла Полоніеа, къ маре шѣхнпчпне ши пелѣчере дін пар-
теа а тѣтѣрор воіерілор ши а понорѣлзі днтрег, пентрѣ къ п'аѣ
стат алт Домніторіѣ маі взп ши маі дрепт де кѣт дѣнѣслнпчі
днтѣі пічі пре зрта лзі, пре тоді пріимндкъ маре вѣлндеѣтъ,
ши пілостівірі ла орі че време сѣ днтѣшпа, де ачеста саѣ
ши пѣміт пѣрпнте овѣшескъ ал дъріи, ла дїздекѣдї къ овѣчпѣеа
а аге пре лѣнгъ сінеші де-апѣрзѣеа тѣлді вані, ши кѣнд
рѣтасѣл дін дїздекатъ се аѣла сѣрак ел пѣлѣтеа пентрѣ да-
торнпкѣ къшпгѣторѣлзі даторіа ачеста, апоі аѣ зідіт ши Монач-
тїеа Галата де лѣнгъ Іаші.

ПАРТЕА ал XVII.

Дзпре а 6-а реформѣ дн Молдова.

33. DOMNIEA ЛІ АРОН А. 1591.

Дзпѣ дзчереа лзі Петрѣ Воевод, аѣ рѣндзіт Поарта Ото-
танъ пре Арон Воевод каріле с'аѣ дндаторіт къ марі
сѣмі де вані дн Царпград пентрѣ лзареа Домніеі. Впнд даг
дн Молдова, аѣ скос дн царъ о тѣлдіме де дѣрп не овічпѣ-
іте пре каріле адѣпа къ маре скпнпзірі, ши дн пѣвнтрѣл Ка-
пталіеі пітрече къ тѣлтъ весѣліе, фѣкнд жокзрі ши адѣпѣрі
дїсѣрѣлпѣтоаре дн тоате зилеле, пѣлѣаѣ аѣзпс а сѣліпчі ши

дамеле воіерілор челе маї чинстїте, ел рѣн ізісѣ а сѣ да шї кѣте зн воѣ де тот сѣтеанѣл афарѣ де вірѣл овїчївїт ла Домніе шї дѣпѣ че адѣна дѣрїле кѣ чїї маї немілостївї запчїї, де тѣлте орї рѣндѣе шї екзекѣторї тѣрчещї, каре не сѣферїте зршѣрї дѣтедїнд пре воїерїї Лѣпѣшненї, пре Орхеланї, шї пре Сороченї, с'аѣ скѣлат асѣпра лѣї шї аѣ алес Домн пре зн Іонашкѣ, че сѣ зїчеа шї Богдан, порнїндѣсѣ дечї дѣл протїва лор, Арон Воевод кѣ оасте іаѣ вірїт дѣдатѣ шї аѣ оторѣт пре тѣлцї дїн воїерїї ачїеа, шї дїн алцїї невіновадї шї не аместекацїї ла рескоалѣ, зїкѣнд кѣ аѣ фост знїцїї кѣ дѣпшїї дѣл таїнѣ. Ачесте апої азїндѣле Сѣлтанѣл лаѣ скос дїн стѣпѣнїре дѣпре зн ап, скрїїнд воїерїлор ка сѣ шї алеагѣ Домн не алѣл, дар фїїнд кредїторїї лѣї оашенї дѣсѣшпацїї ла Царїград, дѣдатѣ че аѣ прїнс де вестекѣ аѣ ешїт дїн Домніе, аѣ кѣзѣт ла Везірѣл кѣ аман сѣ пѣл скоатѣ дїн сказн, ка сѣ нѣ рѣшѣе еї апої пѣгѣвашї де сѣтеле че ы дѣпрѣштѣтасѣ кѣ нѣ аве нїчї о старе, нентрѣ карї Візірѣл сїре аї дѣдаторїї пре дѣпшїї, аѣ існрѣвїт а ії сѣ дѣної Домніеа прїн дѣпѣрѣтескѣл Фїрман, че л'аѣ експедѣїт даторнїчїї кѣ татарѣ дѣадїнс, ка сѣл дѣтїшїне маї дѣпїнте де а венї ла Царїград пре кѣш лаѣ шї гѣсїт не дрѣш. Дечї дѣторкѣндѣсѣ дѣл Молдова аѣ трїїшес де не лок дѣпїнтеа са пре Опреа арташѣл, кѣ таїнїкѣ поронкѣ, сѣ прїндѣ прїн кїпѣрїле че вацїї пре знїї дїн воїерї, шї сѣ ы дѣкїдѣ, воїерїї дѣл сѣ сїмдїнд ачеста, аѣ фѣцїт дѣл Полонїеа, апої венїнд Арон Воевод дѣл Іашї с'аѣ арѣтат дѣкѣ шї кѣ маї тѣлѣт аспрїме шї стрѣшнїчїе кѣтрѣ царѣ де кѣт дѣтѣї, ацївнѣнд а сѣ рѣзврѣтї пѣлѣ шї асѣпра дѣпалгеї Порцїї, дѣпѣ че с'аѣ знїт сїре ачеста кѣ Міхаї Воевод ветеазѣл, Домнѣл Валахїеї ка дѣпрезнѣ сѣ се ватѣ кѣ Тѣрчїї, шї аѣ лѣат де алїацїї алцїї дої стѣпѣнїторїї дїн менїешї дѣрїї сале, авѣше не Батор Сїрїсмонд, дїн Трансїлванїеа, шї пре Рѣдолф Кесарїл Церманїеї.

Днес Сълтан Мьратѣ ал 3-ле, днѣииндѣсь деспре о асемине
 знелтире ал Домнилор амьндѣрор аѣ дат поронкъ лѣи Kazan
 Гирей ханълѣи de Krim, съ днтре дндатъ къ кѣте оцѣи с'ар
 пѣте маѣ шѣлт дн амьндѣвъ Принчипателе Валахѣеа шѣ Мол-
 дова, iar Арон Воевод къ Днѣрѣи дѣн презнѣ пѣвълѣнд асѣ-
 пра Ханълѣи лаѣ вѣтѣт де исравѣ изгѣнѣндѣл пѣсте хотар, дар
 днтрѣнд дѣхонѣ днтре Арон Воевод шѣ днтре Хатманъл
 Ръзван лаѣ пѣрѣт ачѣста алацѣлор къ ар фѣи вѣпъзѣторѣи
 кѣстѣи кѣмъне кѣтрѣ Тѣрчѣи, пѣнтрѣ къ ар воѣ съ се днѣв-
 незе къ Поарта спре ашѣ дѣне Домнѣеа пѣнтрѣ каре рѣдѣкѣндѣл
 Батор Сѣгѣмонд, дѣн Молдова къ вѣклѣшѣг лаѣ дѣс дн Трансѣл-
 ванѣеа знде аѣ рѣмас днѣкѣи пѣнѣ ла моартеа са, дѣпъ че аѣ
 домнѣи пѣмаѣ 3 аѣи, шѣи дн локъл съѣ с'аѣ рѣндѣит Домн пре
 зн Ворнѣкъл Стефан Радъл каре пѣз аѣ авѣт стѣпънѣре.

34. DOMNIEA ЛѣИ ЕРЕМЕЕА ВЕНТѣЛЪ С'Аѣ МОВѣЛЪ 1595.

Пе ачѣеа време зн воѣерѣи дѣн чѣи днтѣи ал Молдовеѣи а-
 пѣме Еремѣеа Вѣнтѣл Ворнѣкъл, гѣсѣндѣсь дн Лѣхѣа фѣдѣит,
 саѣ днкрѣдѣнцат деспре а лѣи Арон Вѣд. скоатѣре шѣи днѣкѣсоаре
 ла Батор Сѣгѣмонд, лѣгѣнд дѣчѣи оцѣи Полонѣи шѣи порнѣндѣсь дн
 ал доѣле ан ла Молдова къ Хатманъл Замоскѣи карѣле ера дн-
 сѣрчѣнат съл пѣе пре сказнъл Домнѣеи де кѣтрѣ Лѣнѣи къ алѣи
 воѣерѣи, днтре каре съ афла шѣи Александрѣ Бордан дѣн Лѣхѣа,
 Поарта Отоманъ дндатъ аѣ рѣндѣит пре Kazan Гирей Ханъл
 Крѣмълѣи къ тоатъ пѣтереа лѣи, шѣи къ оасте Епѣчѣреаскъ порон-
 чѣндѣи ка съ опреаскъ пре а Полонѣлор днтраре, шѣи съ рѣндѣ-
 еаскъ Домн ла Молдова пре орѣи карѣле ар гѣсѣи ел де кѣвѣииндѣ.
 Днтѣртѣндѣсь атѣнчѣи рѣзвоѣи грознѣк днтре Ханъл Тѣтѣрѣск
 шѣи днтре Лѣшѣи, къ Молдовѣнѣи дѣн презнѣ ла Дѣцѣора, аѣ
 дѣнѣт трѣи зѣле не кѣрмат шѣи вѣрѣнцѣа пѣз съ пѣреа а фѣи нѣчѣи

днтр'о парте щієтъ. Дар Еріміеа Воевод темъндѣсъ de не старпніеа соартеі, ші тот одатъ прівінд маі de парте къ днпротіва са ва аве пре Поартъ пьрзреа прігонітоаре кълт ва domni къ пьтеріле еіера шарі ші къ дьпъ зрмаре нъ ва пьте съ щіе дн тікпъ стьпльіреа щьрїї нічї о зі, с'ащ днвоіт а съ свьзне а леіреі Ханьлї, ші аша с'ащ фькьт паче. Атъиче дечї ащ дат ел Ханьлї стьпльіреа, а шейте сате дін Молдова, каре лок ші пьпъ астьзі съ пьмеще Хънещї, дн цінътъл Дорохоієлї а дікь мошіеа Ханьлї, de не сатъл de кьпїтеніе дн каре ащ авьт ачеста мьлтъ време ашезаре, маі фьгьдъіндї пре тот анъл ші осевїте дарьрї, кь каре мьлдеміндѣсъ Ханьл ащ іспрьвіт ла поартъ аї адъче дналта днтърїтъръ de ла днєсшї Сьлтаньл, че єь кема Хатїхьмаїзм, пьміндъл пре дьпєсъл ші пре зрмашїї лї дїа неам дн неам єь фїе дн Молдова стьпльїторї, дечї днщїїнцїндѣсъ дєспре ачаста Батор Сїєєстонд окьрмьїторьл Транєлванїєї ащ трїїмєє дндатъ пре Стефан чел de маї дмаїнте Domn пьмїт de аліацї кь Резван Хатманьл ші кь ощї мьлте, пентръ ка съ стьпльнеаскъ Молдова єьнт пьмеле лї Арон Воевод· Ерімїеа Воевод днєє прїнзїнд de весте дн прїнъ с'ащ грьбїт а стрьпце ші ел ощїкьте ащ пьтът маї мьлте дьпъ че ащ скрїє тот одатъ ші старостїлї de Камєніц ка єьї трїматъ ацїєтор пьтернїк de Лєшї, ші прїїмїндъл с'ащ порїїт фьръ забавь, кь Лєшїї одатъ de ащ днтїмїїнат пре Стефан ші пре Резван Хатманьл знде с'ащ днклещат зп рьзвоїѣ фоарте їзте ші дєспьдьждьїт, дн каре ащ рьмас Стефан шї Резван вїрзїцї, плекьнд ла фьгь апої прїнзїндѣсъ de кьтръ царанї дн kodrї еащ адъє ла Ерімїа Воевод шї іащ зчїє пьїнд пре Стефан дн цанъ (*) іар пре Резван тьїндї каньл, кь каре тоатьоастеа с'ащ прьцьдїт de іє-

;) Зп Felix de педєаньє ратаєь de ла варварї, каре с'ащ обїчнєїт пьпъ дн вєкьл аї 17-ле петрєкьндѣєь не осьндїт de вїѣ днтр'єн парѣ ка о Фрїгаре че ексєкьтєндѣл мьре.

тов, азъзнд дечї Батор Сісімонд деспре ачеаста с'аъ сьпърат
 фoарте шї нъ дъпъ мълтъ време с'аъ шї порніт дъснї ел къ
 оцї асыра Сьчевей, ал кърїеа зідїрї аъ дъченът але вате
 дїн тоате пърдїле късплїт, дар шї Ерїмеа пофїнд пре Ха-
 нъл Крїмълї сїї деїе ацїстор, аъ венїт аколо къ о мълїме
 де Татарї фъръ а ста дъ лъптъ де фадъ къ Батор чеа
 дїн депъртаре ловїнд пре Днгерї знд ера маї славі лї фъче
 mare даъне де нъ сь птеа фери нїчї дїн о парте шї нїчї зї
 птеа фаче сь се астьшере, каре неказрї непътндъле маї
 мълт рьвда Батор Сісімонд, аъ лъсат парте дїн оцї спре
 паза четъдеї шї къ чеалалтъ пстере аъ пьвълїт асыра Та-
 тарїлор шї вьтндъї іаъ ізгонїт. Дечї дъторкндъсь іа-
 рьшї ла четате, аъ вьтът дъ трьса треї сьптъмьнї дъ-
 черкндъсь къ мълте асалтърї а о лбоа фъръ а птеа іспрьві
 нїмїкъ, аша дар сьлїндъл мълте дъпирецїзрърї а сь дътоарче
 ла сказн с'аъ порніт дъ цара лї дъпъ о забавъ аша де mare
 фъръ нїчї зн резылат. Маї не зрмъ дъсь алкьтвїндъсь Ерїмеа
 Воевод къ Батор Андреї стьпнїторъл Трансїлванїей ка сь го-
 неаскъ пре Міхаїл Воевод, дїн Валахїеа, іарьшї п'аъ ізвзтїт
 фїнд къ ачела аъ апъкат маї дъпїнте а сь порні асыра лї
 Андреї Батор пре каре дъпъ че л'аъ дъвїне де ісправъ аъ сть-
 пнїт Трансїлванїеа. Атзлчї депъртнд шї пре Ерїмеа Воевод
 дїн сказн аъ нъс стьпнїре шї пре Молдова, Ерїмеа апої
 фзїнд ла Полонї, аъ лзат дъдестъл оасте спре ацїсторїѣ,
 шї дъторкндъсь къ Замоскї Хатманъл, с'аъ дъс асыра о-
 щїлор лї Міхаї Воевод, къ каре вьтндъсь дъфрїкошат с'аъ
 фькът mare вьрсаре де сьпде дїн амьндозь пърдїле, шї дъ
 сьфрнїт вїрзїнд Ерїмеа Воевод, аъ стьпнїт сказнъл сьѣ, ка
 маї дъпїнте; нъ дъпре мълтъ време дъсь че авїе маї стьпн-
 нїнд дої амї, дъ ал доїле рьнд, аъ мърїт, ел аъ зїдїт шї
 Монастїреа Сьчевїца.

35. DOMNIEA LĂI CIMEON A. MOVILŢ 1600.

Дъпре тоартеа лăи Еримеа Воевод, ащ трекът сказьл Domniei дърїи, ла фрателе същ Cimeon Воевод MovilŢ, кариле дндїндїндъсь деспре тоартеа лăи Mıxai Воевод Вітеазьл, ащ адънат оасте Молдовінеаскъ шї Половъ, спре рьзвънаре ащ дитрат дн Валахїеа, десьрькьнд тоате Монастїреле, шї мълці дїн воїерї пре каре ащ пьтът съ пье шьна, днкът ащ вьпгїт маї тоатъ дара. Атгьчї фраці Бьзгьщї, воїерї дїн Валахїеа, вьзїнд атгьта праць асьпра лор с'ащ рьдїкат кь ощїле дїн Країова, шї вьтгьндъл пре Cemion Воевод лащ вїрїт шї лащ аьпгат кь рхїне дн дара са, лъндшї тоате прьзїле кьте апькасъ дїн Валахїеа. Маї пре зртъ зндъсь дар ел кь Ханьл Крїшълї, ащ дитрат а доза оарь дн дара Мьнтенеаскъ, кьнд шї атгьче с'ащ вїрїт де кьтръ Шьрван Воевод Domnъл дьреї шї дъпъ каре с'ащ респїс, несте тот стьпгьнд 8 ані, с'ащ отрвїт де кьтръ кьмпата лăи, Doamna лăи Eremiea Воевод, шї ащ мьрїт, дндемгьндъсь ачеаста ла допїнда де а трече пре фїял еї Костандїн ла сказьл Молдовеї.

36. DOMNIEA LĂI KOSTANDIN A. VINŢILŢ 1608.

Ачест фечор а лăи Eremiea Воевод ащ лзат Domniea дндатъ дъпре тоартеа тошълї същ, тькар кь аве днкъ дої фраці, пре Александръ шї пре Bordan, іар рьпосатъл същ тошъ Cemion Воевод аве чїпчї фечорї анше Mıxaiл, Гаврїл, Пьдрашкь, Моїсъ шї Іоан, днсъ дъпъ тоатъ чеарта шї прїгопїреа зрматъ днтре еї пентръ сказьл Молдовеї, фїїнд днтре воїерї дїсвїгьрї с'ащ фькът довъ партїде, зна пентръ каса лăи Eremiea Воевод, алегьнд Domn пре Mıxaiл, шї алта пентръ ачеа а лăи Cemeon Воевод дїн каре вое съ фїе Костандїн стьпгьнїторѣ тронълї, децї Костандїн

Воевод май лънд ши ацѣстор Лешекъ, аъ вѣрѣт пре Міхаїл Воевод рѣвалъ съѣ, ши аъ рѣмас Domn дѣрїї Молдовеї къ дѣцѣ-леѣреа ши къ мѣлѣмїреа тѣтѣрор, воерѣлор дѣ деовѣше крѣзїнд къ съ ва арѣта зрѣмаш введнїк татѣлѣ съѣ, ши ѣї ва съ-штѣна ла анѣкѣтѣрїле лѣї челе дрепте дѣсъ аъ авѣт маре грешалѣ ла ачастанентрѣ къ ел дѣндѣсъ ла невѣнїї тїперѣщї, ши не-н-грїжїнд де требіле дѣппрѣдїеї Тѣрчещї нїчї де кѣм, Поарта лаѣ депѣртат дїн сказн, дѣнпъ зп ан ши кѣтева лѣнї, фѣрѣ аї фолосї дѣнтрѣ нїмїкъ Хатї-хѣмаїзмѣл татѣлѣ съѣ, прїн каре ї с'аъ фост дат Domniea къ тощепїре ла тот неамѣл, рѣн-дѣїндѣсъ стѣпнїтор Молдовеї пре Стефан Воевод ал 8-ле пореклїт Томша.

37. DOMNIEA ЛѢИ СТЕФАН АЛ 8 ТОМША 1610.

Ачеста ера дїн Молдова, дїн сатѣл Остѣщїї шїнѣтѣл Пѣт-ней, карїле съ аѣла де мѣлѣтѣ време дѣн Царїград пре лѣнпѣ Канѣ-Кехагїалї с'аъ веکیلї Domnїлор ла Поартѣ, дѣнїпїн-дѣсъ пѣдїн кѣте пѣдїн, не лѣнпѣ Тѣрчї ши дѣнпрїетїнїндѣсъ къ челе май марї рїѣалѣрї, пѣлѣ аъ кѣпѣтат Domniea ши аъ венїт дѣн Молдова. Костандїн Воевод дѣчї къ фрателе съѣ Александрѣ порнїндѣсъ къ оасте Лешаскъ асѣпра ачестѣеа, с'аъ вѣрѣт, кѣнд Костандїн Воевод с'аъ ши прїнѣ ровѣ де кѣтрѣ зп шеф ал Татарїлор, ацѣстор лѣї Стефан Воевод не каре дѣкѣндѣл ла Ханѣл, с'аъ дѣнекат дѣн ана Васлѣїс лѣї амѣн-дої, їар Александрѣ къ Потоцкї командїрѣл Полонїлор, ро-вїндѣсъ де кѣтрѣ Стефан Воевод с'аъ трїїмес ла Констан-тїнополї, знде Александрѣ с'аъ тѣрчїт, дар Потоцкї с'аъ рѣскѣмїѣрат де кѣтрѣ Лешї. Дѣнпѣ каре зрѣмаре ши воїерїї дїн неамѣл лѣї Ірїмїеа Воевод кѣзїнд къ тощїї дѣн а лѣї Стефан Ввд зрїїе с'аъ зчїе ши дѣнпѣ кѣм с'аъ дѣнченѣт Domniea лѣї Сте-фан Воевод прїн варсарѣ де сѣнѣе, аша аъ ши зрѣмат пѣлѣ

дн сфършит, дн атъта върфѣ de tiranie аџизнгънд лѣкрѣрле а-
тѣнчї дн кѣт фїеце каре дїн воїерї дн тот мензнтѣл ѣшї ащента
сфършитѣл віецеї сале, съ фїе de sabie. Кѣ тоате ачесте гѣ-
сѣнд еї зп прїлеж таїнік п'аѣ ліпсїт а съ реэврѣтї асѣпра лѣї,
шї пѣвълінд кѣ дндестѣл пѣмѣр деслѣжїторї каснїчї шї о парте
дїн оасте ка съ лалѣнѣе дїн казѣн, дїн непорочїре с'аѣ вірѣт еї
фїїнд пѣдїнї ла пѣмѣр, апої рѣтъчїреа дїн зрѣт аѣ фѣст маї маре
де кѣт ачеа дїпѣтї, кѣ дндатѣ кѣм аѣ кѣзѣт дн шїпеле Domnї-
лѣї іаѣ оторїт пѣлѣ ла зпѣл, фѣрѣ крѣцаре. Дѣнѣ ачеаста днсѣ
маї лѣвнд Doamna лѣї Eremiea Воевод аџїстор Лешескѣ, аѣ ве-
пїт шї дїн презпѣ кѣ фїѣл еї Bogdan л'аѣ ізгонїт атѣнче пре Сте-
фан дїн стѣпнїре дѣпре че аѣ кѣрмѣт цара 5 ані, лѣвнд Bogdan
фрїле окѣрмѣреї іар Стефан Воевод аѣ фѣцїт песте Дѣнѣреа
ла Царїград.

38. DOMNIA Лѣї БОГДАН АЛ 5. 1615.

Domnia лѣї Eremia Воевод дїнпрезпѣ кѣ фїѣл лѣї Bogdan
Воевод, стѣпнїнд цара Молдовеї, зп ап, аѣ domnit маї мѣлт
кѣ пѣтереа Лешїлор, де кѣт de сїнешї, атѣнчї Поарта Отоманѣ
аѣ трїмес пре Skender Паша кѣ ошї, пентрѣ ка съ ста-
торнїчеаскѣ дн трон пре Радѣл Воевод дїн Валахїеа, дн-
тѣѣл Domn Мѣптеан че с'аѣ днвреднїчїт а стѣпнї Молдова.
Дѣнѣ зрмаре віїнд апої Радѣл Воевод ла казѣн, п'аѣ ліпсїт а
дндеплїнї пре дрѣм фїїнд днкѣ даторїа крещїнеаскѣ,
скрїїнд Doamneї лѣї Eremia Воевод, съ фѣгѣ дїн Іашї
ка съ пѣ кадѣ дн пѣтереа Тѣрчїлор не фїїнд алт мїжлок
де скѣпаре, еа днсѣ не вѣгънд самѣ де сѣтѣреа ачеаста
п'аѣ врѣт ал аскѣлта, іар кѣнд аѣ аџїнс Тѣрчїї ла Дрѣгѣшенї
аѣ пѣвъліт съ скапе дн Полонї дар п'аѣ днкѣпѣт времеа prinzip-
дѣсѣ, дїнпрезпѣ, кѣ фїѣл еї Bogdan де Тѣрчїї прїп каре кїп каса
лѣї Eremia Воевод аѣ аџїнс дн сфършит ла чеа маї маре тїкѣ-